Na osnovu odredaba glave XII Zakona o tržištu kapitala ovaj Pravilnik je sastavni deo Pravila i procedura poslovanja i počinje da se primenjuje sa početkom primene Pravila i procedura poslovanja Društva. (u daljem tekstu označen kao: "ZTK"), Pravilnika o postupcima koji se mogu smatrati manipulacijom na tržištu, postupcima za sprečavanje i otkrivanje zloupotrebe na tržištu i prijavljivanju sumnjivih transakcija kao i člana 71 Statuta generalni direktor BDD Tradewin 24 AD Beograd (u daljem tekstu: „Društvo") dana 24.10.2025. godine donosi:

PRAVILNIK O POSTUPCIMA I MERAMA ZA SPREČAVANJE I OTKRIVANJE ZLOUPOTREBE TRŽIŠTA
(Prečišćen tekst)

Opšte odredbe

Član 1

Pravilnikom o postupcima i merama za sprečavanje i otkrivanje zloupotreba na tržištu (u daljem tekstu: Pravilnik) se uređuje postupanje Društva u cilju otkrivanja i sprečavanja postupaka i radnji koje se mogu smatrati zloupotrebom tržišta, navode se primeri aktivnosti koje se smatraju manipulacijom na tržištu, definišu se ovlašćenja, odgovornosti i radni zadaci zaposlenih u Društvu, procedure obaveštavanja Komisije za hartije od vrednosti u situacijama kada se opravdano sumnja da određena ponašanja odnosno transakcije predstavljaju aktivnosti koje se smatraju manipulacijom na tržištu, a sa krajnjim ciljem zaštite imovine klijenata.

Član 2

Odredbe ovog Pravilnika, osim ako nije drugačije naznačeno, odnose se na Društvo, zaposlene u Društvu kao i na druga relevantna lica.

Član 3

Zaposleni u brokerskom odeljenju obzirom na poslove koje obavljaju, dužni su da svog neposrednog rukovodioca i internog kontrolora obaveste o postojanju sumnje na manipulaciju na tržištu. Svi zaposleni u Društvu dužni su da obraćaju pažnju i prijavljuju internom kontroloru aktivnosti za koje se može opravdano posumnjati da predstavljaju aktivnosti koje se smatraju manipulacijom na tržištu. Obaveštavanje nadležnih institucija sprovodi se po proceduri propisanoj ovim Pravilnikom.

Radnje i postupci koji se smatraju manipulacijama na tržištu

Član 4

U radnje i postupke koji se smatraju manipulacijom na tržištu, u skladu sa relevantnim propisima, ubrajaju se naročito sledeće aktivnosti:

- aktivnosti jednog ili više lica koja deluju zajednički kako bi obezbedila dominantan položaj nad ponudom ili potražnjom finansijskog instrumenta koji za rezultat ima direktno ili indirektno nameštanje kupovnih ili prodajnih cena ili stvaranje drugih nepoštenih uslova trgovanja,
- kupovina ili prodaja finansijskih instrumenata pred zatvaranje trgovanja radi dovođenja investitora u zabludu,

- iskorišćavanje povremenog ili redovnog pristupa tradicionalnim ili elektronskim medijima iznošenjem mišljenja o finansijskom instrumentu ili indirektno o izdavaocu, i to tako što je to lice prethodno zauzelo poziciju u tom finansijskom instrumentu i ostvarivalo korist nakon uticaja koje je iznošenje mišljenja imalo na cenu tog instrumenta, a da istovremeno javnosti nije objavilo postojanje sukoba interesa na odgovarajući i efikasan način.

Indikatori zloupotrebe na tržištu

Član 5

Zaposleni Društva su dužni da pri prijemu naloga i/ili izvršavanju transakcije razmotre najmanje sledeće indikatore koji sami po sebi ne znače da se u konkretnom slučaju radi o zloupotrebi tržišta, niti se podrazumeva suprotno ako neka činjenica ili događaj nije naveden ovde, već prilikom procene treba da uzmu u obzir specifične okolnosti svakog pojedinačnog slučaja:

- da li datim nalozima ili izvršenim transakcijama prethodi ili sledi nakon njih, širenje neistinitih, lažnih ili obmanjujućih informacija od strane lica koje su naloge dala ili transakcije izvršila, ili lica koja su sa njima povezana;
- da li naloge daju ili transakcije izvršavaju lica koja, pre ili nakon što ispostave nalog ili izvrše transakciju, distribuiraju, neposredno ili posredno lica koja su sa njima povezana, istraživanja tržišta ili preporuke za ulaganje koje su netačne, pristrasne ili očigledno pod uticajem materijalnih interesa;
- u kojoj meri dati nalozi za trgovanje ili izvršene transakcije predstavljaju značajan deo dnevnog obima transakcija relevantnim finansijskim instrumentom regulisanom, odnosno MTP tržištu, posebno kada te aktivnosti vode do značajne promene cene finansijskog instrumenta;
- u kojoj meri nalozi za trgovanje koje su izdala lica sa značajnom kupovnom ili prodajnom pozicijom u finansijskom instrumentu ili transakcije koje su ta lica izvršila vode do značajnih promena cene finansijskog instrumenta ili izvedenih finansijskih instrumenata ili odnosne varijabile, uključene na regulisano, odnosno MTP tržište;
- da li izvršene transakcije dovode do stvarne promene vlasništva nad finansijskim instrumentom uključenim na uređenom tržištu;
- u kojoj meri dati nalozi ili izvršene transakcije obuhvataju izmenu pozicija u kratkom periodu i predstavljaju značajan deo dnevnog obima trgovanja relevantnim finansijskim instrumentom na uređenom tržištu te da li bi mogli biti povezani sa značajnim promenama cene finansijskog instrumenta uključenog na uređeno tržište;
- u kojoj su meri dati nalozi ili izvršene transakcije koncentrisani u okviru kratkog vremenskog razdoblja tokom dnevnog trgovanja doveli do promene cene koja je sledom toga promenila smer kretanja;
- u kojoj meri dati nalozi menjaju prikaz najboljih cena ponude ili potražnje finansijskog instrumenta uključenog na regulisano, odnosno MTP tržište, ili prikaz dubine tržišta koja je vidljiva učesnicima na tržištu, a uklonjeni su pre nego što su izvršeni;
- u kojoj su meri nalozi dati ili transakcije izvršene u specifično vreme (na kraju trgovanja) ili oko specifičnog vremena u kojem se izračunavaju referentne cene (cene zatvaranja) i rade druga izračunavanja, a iste vode do promene cena koje imaju uticaj na referentne cene i izračunavanja.

Ukoliko zaposleni prilikom prijema naloga opravdano sumnja da bi njegovim izvršenjem bile prekršene odredbe Zakona o tržištu kapitala ili zakona kojim se uređuje sprečavanje pranja novca i finansiranje terorizma ili zakona kojim se reguliše ograničavanje raspolaganja imovinom u cilju sprečavanja finasiranja terorizma i širenja oružja za masovno unisštenje da bi bilo učinjeno delo kažnjivo po zakonu kao krivično delo, privredni prestup ili prekršaj, dužan je da odbije izvršenje tog naloga i da bez odlaganja obavesti Internog kontrolora Društva.

Član 6

Svi zaposleni u Društvu koji opravdano sumnjaju da bi transakcija mogla predstavljati trgovanje na osnovu insajderske informacije ili manipulaciju na tržištu, dužni su da bez odlaganja, a najkasnije do kraja radnog dana, o tome obaveste Internog kontrolora.
Obaveštenje o sumnji na manipulaciju na tržištu podnosi se na Obrascu ZT koji je propisan od strane Komisije za hartije od vrednosti. Svaki obrazac se posebno numeriše rednim brojem koji dodeljuje Interni kontrolor, a na osnovu Evidencije sumnjivih transakcija koju vodi. Interni kontrolor je dužan da odmah po prijemu Obaveštenja o sumnji na manipulaciju na tržištu izvrši kontrolu date planirane odnosno izvršene transakcije i sačini izveštaj koji odmah prosleđuje Direktoru Društva.
Ukoliko Interni kontrolor utvrdi da postoje opravdani razlozi za sumnju, dužan je da bez odlaganja obavesti Komisiju za hartije od vrednosti i dostavi sve podatke u skladu sa relevantnim propisima.
Ukoliko Interni kontrolor nakon izvršene kontrole utvrdi da ne postoji opravdanost sumnje na manipulaciju na tržištu, dužan je da o tome sačini službenu belešku u kojoj će obavezno navesti razlog za neprijavljivanje transakcije Komisiji za hartije od vrednosti, kao i dati predlog mera za dalje praćenje naloga vezanog za dato Obaveštenje o sumnji i datog nalogodavca.

Član 7

Društvo ne sme da obavesti ni jedno drugo lice o Obaveštenju iz člana 6 ovog Pravilnika, što se posebno odnosi na lice u čije su ime dati nalozi odnosno obavljene transakcije ili strane povezane s tim licem, osim lica kojima se obaveštenje dostavlja na osnovu zakona. Ispunjavanje ovog zahteva ne izlaže lice koje je izvršilo obaveštavanje nikakvoj vrsti odgovornosti, pod uslovom da lice koja je dostavilo Obaveštenje deluje u dobroj veri. Obaveštavanje Komisije za hartije od vrednosti u skladu sa relevantnim propisima i ovim Pravilnikom dostavljeno u dobroj veri, ne predstavlja kršenje bilo kog ograničenja otkrivanja informacija propisanog ugovorom ili bilo kojim propisom te ne podleže nikakvoj vrsti odgovornosti za lice koje je dalo takvo obaveštenje.

Čuvanje dokumentacije

Član 8

Društvo čuva dokumentaciju koja se odnosi na planirane i izvršene transakcije kod kojih je postojala sumnja na manipulacije na tržištu, a o kojima su obaveštenja poslata Komisije za hartije od vrednosti, u skladu sa relevantnim propisima i internim aktima.

Član 8a

Kao člana Beogradske berze Društvo poštuje sledeće načela:

1. Načelo zakonitosti – Društvo je dužno da svoje poslovanje organizuju i obavljaju uz poštovanje svih zakonskih i podzakonskih propisa i akata Berze. Ovo načelo obuhvata i zabranu obavljanja poslova kojima se zloupotrebljavaju insajderske infomacije;
2. Načelo dužne pažnje – U svom radu sa klijentima Društvo je dužno da sa dužnom pažnjom i pravilima profesije. Ovo načelo naročito obuhvata poslovanje sa klijentima na bazi pune informisanosti o samom klijentu, kao i pružanje klijentu svih informacija neophodnih za donošenje investicione odluke , uz sagledavanje i poštovanje nivoa informisanosti i znanja klijenata;
3. Načelo pouzdanosti, poštenja i fer odnosa – Društvo je dužno su da svoje poslovanje obavljaju uz obezbeđenje odgovarajućeg stepena pouzdanosti i integriteta i da kontakte sa javnošću, klijentima, zaposlenima i drugim članovima Berze obavljaju na način koji obezbeđuje pošteno i fer poslovanje. Ovo načelo naročito obuhvata poštovanje prioriteta klijentovih interesa, zaštitu imovine klijenta, pružanje kompletnih i blagovremenih informacija kao i obaveštavanje klijenta o svim realnim i mogućim sukobima interesa kako bi se obezbedilo fer i objektivno poslovanje sa klijentima.
4. Načelo profesionalizma – Svoje poslovanje Društvo je dužno da obavlja na profesionalan način koji stvara pozitivnu sliku o njegovoj firmi i profesiji, kao i da održavaju i unapređuju svoje profesionalno znanje. Ovo načelo obuhvata naročito pravila poslovanja koja se odnose na poslovanje sa nalozima klijenta, poslovanje sa nalozima člana Berze i njegovih zaposlenih i sa njima povezanih lica, kao i kontinuiranu edukaciju učesnika u poslovanju;
5. Načelo poverljivosti – Društvo je dužno da obezbedi poverljivost podataka o klijentu u skladu sa zakonskim i podzakonskim propisima i drugima aktima Berze i članova Berze;
6. Načelo zabrane nelojalne konkurencije – Društvo ne sme koristiti nelojalne oblike konkurentske utakmice, pod kojima se podrazumeva: damping, neetičko pribavljanje informacija o konkurentima i posebno širenje neistinitih informacija o njima. Članovi Berze ne smeju koristiti nelojalne i protivne dobrim poslovnim običajima oblike saradnje na tržištu, a naročito: dogovor o cenama, podeli tržišta, bojkotu klijenata, ograničavanje pružanja usluga ili bilo koji oblik tajnog sporazuma radi sticanja povlašćene tržišne pozicije.

Završne odredbe

Član 9

Ovaj Pravilnik je sastavni deo Pravila i procedura poslovanja i počinje da se primenjuje sa početkom primene Pravila i procedura poslovanja Društva. Pravilnik o postupcima i merama za sprečavanje i otkrivanje zloupotreba na tržištu primenjivaće 8 dana po objavljivanju na internet stranici Društva a sve nakon dobijanja saglasnosti Komisije za hartije od vrednosti.

Danom stupanja na snagu ovog Pravilnik o postupcima i merama za sprečavanje i otkrivanje zloupotreba na tržištu prestaje da važi Pravilnik o postupcima i merama za sprečavanje i otkrivanje zloupotreba na tržištu od 03.04.2024.

BDD Tradewin 24 ad Beograd

_____

Vaso Dulović, generalni direktor